Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 155 (4791)
СРЕДА
АВГУСТЫН
8
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй VIII сессеэр баталагдаһан бюджет тухай законие зааханшье хазагайруулангүй пункт пунктаарнь бэелүүлхын түлөө бүгэдөөрөө тэмсэе!

БМАССР-эй гүрэнэй бюджет

Байгша оной августын 4—5-да болоһон Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи зарлалгын VIII сесси болбол «БМАССР-эй 1945 оной гүрэнэй бюджет болон БМАССР-эй 1944 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ болгогдоһон тухай» асуудалаар БМАССР-эй Финансын Арадай Комиссар нүхэр К. Д. Винтовкиной элидхэл зүбшэн хэлсээд, «БМАССР-эй 1945 оной гүрэнэй бюджет тухай Закон» нэгэн дуугаар баталба.

Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй VIII сесси болбол гитлеровскэ Германие советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс эсэслэн илаһантай дашарамдуулан манай бүхы советскэ арадай тон ехэ Илалтын баярай сагта сугларжа, өөрынгөө республикын политическэ ба ажахын удхашанартай гүрэнэй бюджедые зүбшэн хэлсэбэ.

Мүнөө гайхамшагта илалта туйлагдажа, амгалан тайбан хүгжэлтын замда ороод байхадаа бүхы советскэ арад зон, тэрэ тоодо манай республикын эрэгтэй эмэгтэй ажалшад бүхэн дайн сэрэгээр Эхэ орондомнай ушаруулагдаһан шархануудые эгээл богонихон болзор соо эдэгээн заларуулха, өөрынгөө Эхэ ороной сэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые улам саашань бүхэжүүлхээр зориг-жонхой. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ советскэ бурят-монголшууд болбол Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро, агууехэ ород арадай халуун туһаламжатайгаар, өөрынгөө арадай ажахые улам саашань хүгжөөн бадаруулхаһаа гадна, Улаан Армидаа болон фронтдоо ехэхэн туһаламжа үзүүлжэ, гитлеровскэ Германие үндэһөөрынь үгы хэхэ хэрэгтэ хубита ажалаа хэбэ.

БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведээр БМАССР-эй Верховно Соведэй сессиин үзэмжэдэ табигдажа баталагдаһан манай республикын 1945 оной гүрэнэй бюджет болбол республикынгаа арадай ажахые, культурно-гэгээрэлэй ургалтые улам саашань хүгжөөн мандуулха байна. БМАССР-эй 1945 оной гүрэнэй бюджедэй хэмжээнь хадаа нёдондо жэлэйхиһээ 24 миллион 749 мянга 700 түхэриг гү, али 24 процент нэмэгдэжэ баталагдаба. Тэрэ тоодо 15 миллион 446 мянга 400 түхэриг арадай ажахыда ба 89 миллион 323 мянган түхэриг социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хараалагдаба. Гансахан мүнөө жэлдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые хүдэлгэжэ байхын тула гаргашань нёдондо жэлэйхидэ орходоо 66,6 процент нэмэбэ.

Тэрээнһээ гадна, сомоной болон сельскэ совет бүхэндэ нэгэ-нэгэ уншалгын байшангуудые нээхэ, соёл болбосоролой 3 шэнэ аймачна гэрнүүдые бариха ба 4 библиотекэ бии болгохо хэмжээ-ябуулганууд бюджедээр хараалагдан баталагдаба. 1 миллион 458 мянган түхэриг мүнгэн научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ зорюулагдаха байна. Тэрэшэлэн арад зоной элүүрые хамгаалха хэрэгтэ 34 миллион 757 мянган түхэриг һомологдобо. Мүнөө жэлдэ шэнээр эмхидхэгдэһэн аймагуудта 3 шэнэ больница нээгдэхэ юм. Больницуудта эмшэлүүлхэ хүнэй һуури нилээдгүй ургэдэхэ болоно. Городто ба хүдөө нютагуудтахи арад зондо амбулаторно туһаламжа үзүүлхэ ябадал һайжаруулагдаха юм. 1945 оной гүрэнэй бюджет соо түрэһэн ба түрэхэ эхэнүүдэй, нарай нялха үхибүүдэй байдалые хамгаалан һайжаруулха хэрэг тушаа ехэхэн хэмжээнэй мүнгэн зөөри гаргашалагдаха байна.

Жэшээлхэдэ, түрэлгын 2 гэр, хүүгэдэй ба эхэнэрнүүдэй 4 консультаци, һү үгэхэ 8 кухни шэнээр нээгдэхэ, мүн хүүгэдэй яслинуудай тоо 69-һөө 86 хүртэр олон болгогдохын тулада 1945 оной гүрэнэй бюджет соо мүнгэн зөөри һомологдобо. Манай республикын 1944 оной бюджет орошын талаар 107 миллион 677 мянга 200 түхэригтэ ба гаргашын талаар 103 миллион 863 мянга 200 түхэригтэ дүүргэгдэһэн ябадал хадаа манай эндэхи советскэ органуудай зүгһөө партийна организацинуудай халуун туһаламжатайгаар ехэхэн хүдэлмэри хэһэниинь эли тодоор гэршэлнэ.

БМАССР-эй Верховно Совет болбол 1945 оной гүрэнэй бюджедые баталхадаа республика соогоо наука, искусство болон бусад культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие улам саашань хүгжөөхэ тушаа ехэхэн хэмжээнэй мүнгэн зөөри һомолһон байха юм. Тэрэшэлэн арад зоной ажаһууха гэр байрануудые шэнээр бариха талаар урда урдынхиһаа ехэ хэмжээнэй мүнгэн зөөри хараалагдаба.

Ушар иимэһээ нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүд болбол тус-тус бүридөө бюджедээр хараалагдаһан мүнгэн зөөриие орошын ба гаргашын талаар зааханшье хазагайруулангүй ашагтай туһатайгаар хэрэглэхэ тушаа ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэхэ үүргэтэй. Тиихэ зуураа тэдэнэр хадаа нютагуудтахи финансова органуудтай хамта гүрэнэй зөөриие хуули бусаар гү, али һалан нобшоор гаргашалжа, финансова болон гүрэнэй жаяг заршам бүдүүлигээр хазагайруулагшадтай эрид шууд тэмсэхэ ёһотой. Гүрэнэй бюджедээр хараалагдаһан гаргашые имагта сметын ёһоор хэхэ гээшэ угаа шухала гүрэнэй удхашанартай хэрэг мүн. Тиимэһээ финансын арадай комиссариадай нютагуудтахи органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэхэн харюусалгатай үүргэнүүд тохогдоно.

Нютагуудтахи Соведүүд болбол өөрынгөө бюджедые зохёоходоо, тэндэхи газар нютагайнгаа баялигуудые бүримүһэн хэрэглэжэ, бюджедэйнгээ орошын статьяе гансахан дүүргэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэхэ тушаа гол анхаралаа табихань угаа шухала байна. Энэ хэрэгтэ нютагуудтахи Соведүүдэй бүхы депутадууд, түбхын түрүүндэ, финансова секциин эдибхитэдые энэ хүдэлмэридэ хабаадуулха ёһотой.

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй VIII сессеэр баталагдаһан бюджет тухай законие зааханшье хазагайруулангүй пункт-пунктаарань бэелүүлхын түлөө бүгэдөөрөө тэмсэе!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Академик Байков А. А. гэгшые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Хими ба металлургиин талаар гайхамшаг ехэ габьятай байһанайнь түлөө, түрэһэнһөө хойшо 75 наһа хүсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Социалистическэ Ажалай Герой академик Байков Александр Александровичые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1945 оной августын 5.

БМАССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи зарлалгын VIII сесси

БМАССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи зарлалгын VIII-дахи сессиин 1945 оной августын 5-ай заседанинууд тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Байгша оной августын 5-да, үдэрэй 11 часта Соведүүдэй 2-дохи Байшангай Сталинска зал соо БМАССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи зарлалгын VIII-дахи сессиин хоёрдохи заседани болобо.

Түрүүлэгшын столой саада тээ: БМАССР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшын орлогшонор нүхэд **Б. Б. Шагдыров, Д. У. Санияева** болон **В. Ф. Тимофеева** гэгшэд һуунад.

Зүблэхэ зүйлынь—Бурят-Монгол АССР-эй 1945 оной гүрэнэй бюджет болон БМАССР-эй 1944 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ болгогдоһон тухай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ.

Тэндэ үгэ хэлэгшэдые нэрлэбэл: депутат **А. К. Рязанцев** (Закаменай аймагай Хамнейскэ округ), депутат **Н. А. Абыков** (Прибайкальска аймагай Ильинскэ округ), нүхэр **К. В. Гурьянов** (БМАССР-эй нютагай ажаүйлэдбэриин Нарком), нүхэр **А. Н. Номолов** (Кабанскын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ), нүхэр **И. А. Хазагаев** (БМАССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшын орлогшо), депутат **В. Ф. Тимофеева** (Байкало-Кударын аймагай Кударинска округ), нүхэр **Д. Е. Корчагин** (ажалшадай депутадуудай Улан-Удын Городской Соведэй исполкомой түрүүлэгшэ), депутат **Г. Ц. Бельгаев** (Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинскэ округ), нүхэр **М. А. Ершов** (БМАССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшын орлогшо), нүхэр **Т. В. Ильин** (Мухаршэбэрэй аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ), нүхэр **Д. Ц. Цыбикжапов** (Хориин аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ) ба нүхэр **Ц. С. Семёнов** (Бичурын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ) гэгшэд болоно.

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй VIII-дахи сессиин хоёрдохи заседани энээгээр дүүрэбэ.

* * *

Августын 5-да, үдэшын 6 часта Соведүүдэй 2-дохи Байшангай Сталинска зал соо Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи зарлалгын гурбадахи заседани болобо.

Зүблэхэ зүйлнүүдэй нэгэдэхи асуудал тушаа үгэ хэлэлгэнүүдые зогсоохо дурадхал ороһон дээрэһээ, БМАССР-эй Верховно Совет болбол БМАССР-эй Финансын Арадай комиссар—элидхэгшэ нүхэр **К. Д. Винтовниной** түгэсхэлэй үгэ дууулаба.

БМАССР-эй Верховно Совет болбол БМАССР-эй 1945 оной гүрэнэй бюджедые статья бүхэнөөр тус тустань ба удаа тээнь «Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 1945 оной гүрэнэй бюджет тухай Законие» нэгэн дуугаар баталба.

Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Совет болбол зүблэхэ зүйлнүүдэй хоёрдохи асуудалда—БМАССР-эй Верховно Соведэй V-һаа VIII сесси хүртэр БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр абтаһан аад, БМАССР-эй Верховно Соведээр баталагдаха ёһотой байһан Указуудые баталха тухай асуудалаар БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин үялгые дүүргэгшэ депутат **В. Г. Монкетовой** элидхэлые дуулаад, тус Указуудые нэгэн дуугаар баталба.

Түрүүлэгшээр һууһан—БМАССР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшын орлогшо депутат **Б. Б. Шагдыров** болбол БМАССР-эй Верховно Соведэй VIII сессиин зүблэхэ зүйлнүүд дүүрэбэ гэжэ мэдээсээд, БМАССР-эй Верховно Соведэй VIII сесси хаагдаба гэжэ соносхобо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Н-скэ сэрэгэй частиин сэрэгэй албахаагшадые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Н-скэ сэрэгэй частиин тусгаар шалгарһан сэрэгэй албахаагшадые Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха гэбэл:

1. Лейтенант—**Антецкий** Антон Ивановичые.
2. Старшина—**Айбулатов** Зиятые
3. Ефрейтор—**Баталов** Николай Филипповичые.
4. Ахалагша лейтенант—**Волков** Валентин Дмитриевичые.
5. Младша сержант—**Куманев** Виктор Фёдоровичые.
6. Подполковник—**Мадагуев** Фёдор Петровичые.
7. Лейтенант—**Макаров** Григорий Ильичые.
8. Старшина—**Маевский** Савелий Фёдоровичые.
9. Ахалагша лейтенант—**Ноздричев** Владимир Ерофеевичые.
10. Старшина—**Сокольников** Прокопий Зиновьевичые.
11. Ефрейтор—**Сабуров** Актем Мубаракшеевичые.
12. Сержант—**Телешев** Иван Галактионовичые.
13. Лейтенант **Явон** Василий Ивановичые.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Г. ЦЫДЕНОВА.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ. Соведүүдэй Байшан.
1945 оной августын 4.

Хүн түрэлхитэнэй түүхэдэ орохо документ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Гурбан агууехэ Державануудай толгойнорой Берлинскэ конференци тухай мэдээсэлые аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд ба бүхы ажалшад угаа һонирхолтойгоор угтабад. Тус материалые радиогоор дамжуулхадань колхозно центрнүүдтэ байһан колхознигууд шагнаһан байгаа. Мүн зарим колхозуудай полевой стануудай дээрэ байһан колхознигууд шагнажа, энэ мэдээсэлые бүхы дэлхэй дээрэ үни удаан сагта бата бэхи эб найрамдал зохёохо түүхэтэ документ гэжэ тоолонод.

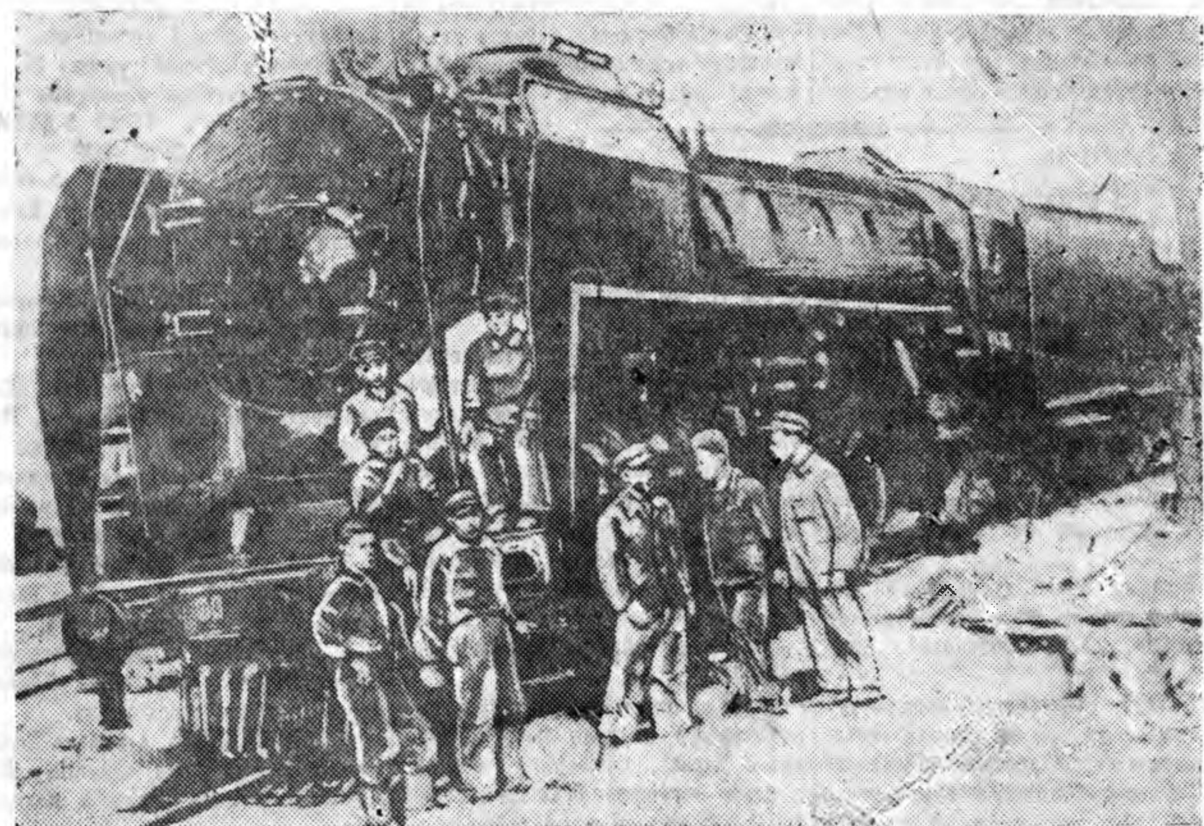
ВКП(б)-гэй айкомой бюро болбол тус мэдээсэлые тунхаглаһан газетэ абамсаараа партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай болон агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэнэрэй семинар үнгэргэжэ, тэрээн дээрэ энэ материалтай тэдэнэрые танилсуулба.

Аймагай хэдэн зуун агитаторнууд—коммунистнууд болон комсомольцууд мүнөө полевой станууд, фермэ ба гүүртэнүүд дээрэ гаража, энэ түүхэтэ документтэй үргэн ниитэ ажалшадые танилсуулжа байнад.

Агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон партийно-комсомольско организацинуудай секретарьнууд болбол бүхы агитаторнуудай хабаадалгатайгаар семинар үнгэргэжэ, энэ түүхэтэ шиидхэбэритэй бүхы агитаторнуудаа гүнзэгыгөөр танилсуулжа үгэхэнь тон шухала. Хүдөө нютагуудтахи багшанар, агрономууд болон зоотехнигүүдые энэ хүдэлмэридэ хабаадуулха ёһотойбди.

Тус шиидхэбэриин харюуда үбһэ сабшагшад болон пар хахалагшадай дунда социалистическэ мүрысөөнэй долгин үдэр бүри ургэдэжэ байха юм.

Г. БАДМАЕВ.

Түмэрзамайхидай Сталинска Үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа, нүхэр Владимир Новиковой хүтэлбэридэг ПВРЗ-гэй паровоз-хабсарагын цехын комсомольско-залуушуулай бригада ехэхэн амжалтануудые туйлаба. Тус бригада хадаа город соогто түрүү һуури эзэлжэ, ВЛКСМ-эй горкомой дамжуулгын Улаан тугые гартаа бүхөөр барина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Новиковой бригада тусабһаа гадуур заһабарилһан «ФД» гэжэ паровозойнгоо дэргэдэ байна.

А. Попевэй фото.

Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 1945 оной гүрэнэй бюджет тухай

ЗАКОН

Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоохонь хадаа:

1. БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй табиһан 1945 оной БМАССР-эй гүрэнэй бюджедые, бюджетнэ комиссиин элидхэл тушаа оруулагдаһан хубилалтануудтайгаар, орошо ба гаргашын талаар 129.112,9 мянган түхэриг хэмжээтэйгээр баталха.

2. Энэ законой нэгэдэхи статьятай зохилдуулан БМАССР-эй республиканска бюджедые орошын талаар 38.630,9 мянган түхэриг ба гаргашаар 39.359,4 мянган түхэриг аад, Улан-Удэ городой бюджедээр 967,6 мянган түхэриг орошын үлүү гараһан мүнгые хуряажа абаад, дутууень хүсэлдүүлхээр ба республиканска бюджедһэ Кяхта городто 239,1 мянган түхэриг дотаци үгэхөөр баталха.

3. 1945 ондо БМАССР-эй аймагууд болон городуудай бюджедүүдые доорo дурсаглаһан хэмжээнүүдтэйгээр баталха гэбэл:

№№ п/п	Аймагууд	Олзо ба гаргашын талаар мянган түхэригөөр	Тэрэ тоодо: Гүрэнэй налог болон олзоһоо орохонь	Тэрэ тоодо: БМАССР-эй республиканска бюджедтэ олзын үлүүе абажа оруулга	Тэрэ тоодо: БМАССР-эй республиканска бюджедһээ орохо дотаци
	1	2	3	4	5
1	Баргажанай	3242,4	2122,0	—	—
2	Баунтын	2319,6	1852,9	—	—
3	Байкало-Кударын	2196,1	1797,4	—	—
4	Бичурын	3513,[illegible]	2709,2	—	—
5	Зэдын	2202,6	1691,9	—	—
6	Яруунын	2719,5	1994,3	—	—
7	Заиграйн	3836,3	2354,7	—	—
8	Закаменай	2237,6	1811,3	—	—
9	Иволгын	2126,8	745,8	—	—
10	Кабанскын	2630,4	1892,8	—	—
11	Хэжэнгын	1842,2	1459,6	—	—
12	Кударын	2335,3	1951,4	—	—
13	Курумканай	2216,0	1928,9	—	—
14	Кяхтын	1 47,2	1306,2	—	—
15	Мухаршэбэрэй	3651,1	2808,2	—	—
16	Ахын	8[illegible]9,[illegible]	717,3	—	—
17	Прибайкальска	281 ,4	2124,0	—	—
18	Хойто-Байгалай	2898,8	2261,3	—	—
19	Сэлэнгын	3494,4	229 ,9	—	—
20	Тарбагатайн	2401,3	1734,7	—	—
21	Ториин	1562,3	1315,9	—	—
22	Түнхэнэй	3610,6	2665,1	—	—
23	Хориин	2620,0	2 02,4	—	—
24	Улан-Удэ город	25431,4	3350,7	967,6	—
25	Кяхта город	2484,5	1548,3	—	239,1
26	Бабушкин город	1203,0	909,3	—	—
27	Городок город	1473,9	909,4	—	—

4. Улад зонһоо орохо подоходно налогһоо, хүдөө ажалай налог, сэрэгэй налог ба гүрэнэй урьһаламжануудһаа БМАССР-эй аймачно-городской бюджэдтэ орохо мүнгые 1945 ондо доро дурсагдаһан хэмжээнүүдээр тогтоохо гэбэл:

№№ п/п	Аймагууд	Оруулха процентнүүдынь: Улад зоной олзын налогһоо	Оруулха процентнүүдынь: Хүдөө ажалай налогһоо	Оруулха процентнүүдынь: Сэрэгэй налогһоо	Оруулха процентнүүдынь: Гүрэнэй гарһан олзын урьһаламжануудһаа
	1	2	3	4	5
1	Баргажанай	10	25	5	25
2	Баунтын	65	—	5	25
3	Байкало-Кударын	10	25	5	25
4	Бичурын	10	25	5	25
5	Зэдын	10	25	5	25
6	Яруунын	10	25	5	25
7	Заиграйн	10	25	5	25
8	Закаменай	10	25	5	25
9	Иволгын	1	25	5	5
10	Кабанскын	10	25	5	25
11	Хэжэнгын	10	25	5	25
12	Кударын	10	25	5	25
13	Курумканай	100	100	5	100
14	Кяхтын	10	25	5	25
15	Мухаршэбэрэй	10	25	5	25
16	Ахын	10	25	5	25
17	Прибайкальска	10	25	5	25
18	Хойто-Байгалай	70	—	5	25
19	Сэлэнгын	10	25	5	25
20	Тарбагатайн	10	25	5	25
21	Торин	10	25	5	25
22	Түнхэнэй	10	6	5	25
23	Хориин	10	25	5	25
24	Улан-Удэ город	1	—	5	1
25	Кяхта город	1 0	—	5	99
26	Бабушкин город	24	—	5	86
27	Городок город	10	—	5	13

5. БМАССР-эй Верховно Соведээр баталагдаһан эрьелтын налогһоо оруулагдаха сумматай таараалдуулан, энэ налогһоо аймаг бүхэндэ оруулагдаха процентые тогтоохые БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведтэ даалгаха.

6. БМАССР-эй 1944 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое: орошын талаар 107.677,2 мянган түхэригөөр ба гаргашаар 103.863,2 мянган түхэриг гү, али орошонь гаргашаһаа 3.814,0 мянган түхэригөөр үлүү байхаар баталха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Г. ЦЫДЕНОВА.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

г. Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной августын 5.

Измаилда Суворовой памятник бодхоогдохонь

ИЗМАИЛ, августын 6. (ТАСС). Украинын Совнаркомой тогтоолой ёһоор, агууехэ ородой полководец Александр Суворовой дурасхаалда эндэ памятник бодхоогдохонь.

Тус памятнигые бодхоохо ябадал үшөө 1914 ондо Измаил городой ажаһуугшадай дурадхалаар эхилэгдэһэн байгаа. Тиигээд нэгэдэхи бүхэдэлхэйн, тэрэнэй һүүлээр Бессарабие эзэмдэһэн ябадал дээрэһээ энэ хүдэлмэри дүүргэгдээгүй байһан юм.

Суворовой дүрсын хэблэл энэ үедэ одесскэ музейдэ халагалагдажа байһан юм. Тус памятнигай үндэрынь 7 метр болоно. Тэрэнэй табсаниинь Киевтэ шэрэмээр шудхагдажа бэлэдхэгдэбэ. Табсан дээрэнь Суворовой абаһан орденууд зурагданхай. Тус памятнигые бодхоолгодо городой олониитын эмхи зургаанууд эдибхитэйгээр хабаадалсана.

(ТАСС).

Бурят-Монгол АССР-эй гүрэнэй 1945 оной бюджет ба БМАССР-эй гүрэнэй 1944 оной бюджедэй дүүргэлтэ болгогдоһон тухай

(БМАССР-эй Финансын Арадай Комиссар нүхэр К. Д. Винтовкиной элидхэлһээ)

—Нүхэд депутадууд! Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй VIII сесси хадаа советскэ арадай тон ехэ Илалтын баярай сагта сугларба гээшэ,—гэжэ нүхэр Винтовкин элидхэлээ эхилнэ.—Манай эрэлхэг баатар Улаан Арми хадаа олонациональна советскэ арад зоноор дэмжэгдэн, союзна гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй дайшалхы хани барисаатайгаар ябуулгаа хэжэ, зэбүүн муухай дайсанине үгэ хүүргүй капитуляци хэхээр баадхажа, Илалтын тугые Берлин дээрэ мандуулһан байна.

Мүнөө Илалта туйлагдаад байхада амгалан тайбан хүгжэлтын саг эхилбэ. Дайн сэрэгэй хэһэн шархануудые эгээл богони болзорто эдэгээхэ ба манай Эсэгэ ороной сэрэгэй ба экономическа хүсэн шадалые улам дээшэнь үргэхэ гэһэн зорилгонууд советскэ арад зоной үмэнэ табигдана. Бурят-монгол арад энэ зорилгые хэлбэришэгүйгөөр хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, Советскэ Союзай арадуудай, нэн түрүүндэ агууехэ ород арадай ахадүүгэй туһаламжатайгаар республикынгаа арадай ажахы ба культурые улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха байха.

Тиигээд саашань нүхэр Винтовкин болбол 1945 оной республикын гүрэнэй бюджет тухай тодорхойгоор хэлэжэ ороно. Эхилхэ дээрээ 1944 оной бюджедэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай тобшо тэдыгээр хэлэнэ. Элидхэлшын тэмдэглэһэнэй ёһоор, ажалшадай депутадуудай нютагуудтахи соведүүд ба манай республикын финансова организации хадаа 1944 ондо табигдаһан зорилгонуудаа һайнаар дүүргэһэн байна. БМАССР-эй бюджет болбол 1944 ондо олзын талаар 107 миллион 677 мянга 200 түхэригтэ ба гаргашын талаар 103 миллион 863 мянга 200 түхэригтэ дүүргэгдэһэн байна.

—1945 оной БМАССР-эй гүрэнэй бюджет хадаа урдаа табигдаһан шухала зорилгонуудтай зохилдуулан, республикын арадай ажахы болон культурые улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала гаргаша хэхые хараална,—гэжэ нүхэр Винтовкин үргэлжэлүүлнэ. Бюджедэй хэмжээ хадаа нёдондо жэлэйхиһээ 24 миллион 749 мянга 700 түхэриг гү, али 24 процентын нэмэлтэтэйгээр 128 миллион 612 мянга 900 түхэриг байха гэжэ БМАССР-эй Совнаркомоор тогтоогдоһон байна. Элидхэлшэ хадаа элдэб һалбаринуудта хэды шэнээн мүнгэ үгтэхэ тухай тогтожо саашань хэлэнэ. 15 миллион 446 мянга 400 түхэриг арадай ажахыда ба 89 миллион 323 мянган түхэриг мүнгэ социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын тулада үгтэхэ гэжэ бюджедээр хараалагдаба. Бюджедэй юрэнхы ургалтын 63 процентнь социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудые финансировалхын тулада зорюулагдаха юм гэжэ нүхэр Винтовкин тэмдэглэнэ.

Мүнгэн зөөринүүдэй нилээд хубинь манай залуушуулые һургаха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаха байна. Бүгэдэниитын һуралсалай һургуулинуудые барижа байхын тулада үгтэдэг мүнгэн дээрэ 1 миллион 971 мянга 400 түхэриг нэмэгдэхэ болоно. 3 миллион 743 мянга 100 түхэриг мүнгэн техникумуудые барижа байха ба элдэб янзын курснуудые татажа байха хэрэгтэ үгтэхэ юм.

1945 ондо искусствын хэрэгтэ үгтэхэ мүнгэн зөөри мүн лэ ехээр нэмэхэ байна гэбэл—4 миллион 226 мянган түхариг болоно. Энэ жэлдэ культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануудые хүдэлгэжэ байхын тула гаргашань нёдондо жэлэйхиэ орходоо 65,6 процент нэмэхэ юм. Сомоной болон сельскэ совет бүхэндэ нэгэ нэгэ уншалгын гэр барижа байха, соёл болбосоролой 3 шэнэ аймачна гэрнүүдые бариха ба 4 библиотекэ эмхидхэхэ ябадалые бюджет хараална. Ехэхэн мүнгэн зөөри (1 миллион 458 мянган түхэриг) научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ үгтэнэ гээшэ.

1945 ондо 34 миллион 757 мянган түхэриг мүнгэн зөөри хэрэглэхэ байһан эмнэлгын хүдэлмэридэ урданайхиһаа ехэ мүнгэн үгтэхэ байһыень тэмдэглэхэ зуураа, 3 шэнэ больницанууд аймагуудта нээгдэхэ, больницануудта хэбтэхэ хүнэй һуури 1895 болохо, городто, мүн тэрэшэлэн худөө нютагуудташье арад зондо амбулаторинн туһаламжа үзүүлхэ ябадал һайжарха юм гэжэ нүхэр Винтовкин хэлэбэ. Түрэһэн ба түрэхэ эхэнүүдэй болон нарай нялха үхибүүдэй

байдалые хамгаалха тушаа эмхи зургаанууд олон болохо байха: республика дотор түрэлгын хоёр гэрнүүд, хүүгэдэй ба эхэнэрнүүдэй 4 консультацинууд, һү үгэхэ 8 кухни шэнээр нээгдэхэ ба хүүгэдэй яслинуудай тоо 69-һөө 86 болохо байна.

—Гүрэнэй бюджет хадаа 13,6 процентын ургалта хэжэ социальна хангалтын хэрэгтэ гаргаша хэхэ ябадалые уридшалан хараална. Энэ ургалта хадаа манай орон дотор Эсэгэ ороноо хамгаалагшадай бүлэнэр ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидууд хэды шэнээн анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэдэг байһыень гэршэлжэ үгэнэ гээшэ.

Арадай ажахые финансировалха асуудалнууд тушаа хэлэжэ орохо зуураа, элидхэлшэ болбол энэ хэрэгтэ 15 миллион 446 мянга 400 түхэриг гэхэ гү, али 1944 ондо хэрэглэгдэһэнһээ 27 процент ехэ мүнгэн зөөри зорюулагдана гэжэ дурдаба. «Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Совнаркомой түүхэтэ тогтоолые дүүргэхэ ябадалтай зохилдуулан, хүдөө ажалай хэмжээ-ябуулгануудта гаргашалха мүнгэн зөөри 54 процент ехэ болгогдоно. Тодорхойлон хэлэбэл, зоотехническэ ба ветеринарна зорилгодо 1 миллион 265 мянган түхэриг һомологдоно. Иимэ ехэ мүнгэн зөөриин гаргаша хадаа манай республикын хүдөө ажалай үндэһэн шухала һалбари болохо малажалые хүгжөөхэ гэһэн зорилгонуудтай таарана. Гэхэ зуура БМАССР-эй Наркомзем хадаа зоотехническэ ба ветеринарна барилгада шухала анхаралаа мүнөө болтор хандуулнагүй гэжэ шүүмжэлхэ хэрэгтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хэрэгтэ табигдаһан 395 мянган түхэригһөө оройдоо 195 мянганиинь ашаглагдаһан байгаа. Энэшье жэлдэ һомологдоһон мүнгые БМАССР-эй Наркомзем баһал муугаар хэрэглэжэ байна.

4 миллион 816 мянга 600 түхэриг мүнгэн коммунальна ажахыда үгтэнэ. Улан-Удэ городто уһанһаа хамгаалха даамбын нэгэдэхи ээлжээнэй барилгада 1 миллион түхэриг, мүн городууд ба аймагай центрнүүдые болбосон болгохын тулада баһа 1 миллион 10 мянган түхэриг үгтэнэ. Республикын бюджедэй ёһоор, город ба худөө нютагуудта гэр байрануудые шэнээр барихын ба хуушаниинь заһахын тулада жэлһээ жэл бүри ехэ хэмжээнэй мүнгэн зөөри хараалагдадаг байбашье һаань, тэрэ муугаар хэрэглэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Коммунальна ажахын Наркомадай, Улан-Удын Горсоведэй гэмээр 52 квартиратай байшангые бариха ябадалда үгтэһэн 410 мянган түхэриг хэрэглэгдээгүй миил улэһэн байха юм. Наркомхозой, ажалшадай депутадуудай городской ба аймачна соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа гэр байрануудые шэнээр бариха ба заһабарилха хүдэлмэрине бүхы аргаар шангалха үүргэтэй.

Шулуу нүүрһэнэй шахтануудые шэнээр бариха ба саашадань хүгжөөхын тулада мүн лэ ехэ мүнгэн зөөри табигдана. Тэрэниие дүүрэн хэрэглэхын тулада шахтанууд дээрэ шанга ба нягта һайн гурим бии болгохо ябадал түлишын хэрэгые эрхилхэ управлениин хүтэлбэрилэгшэдһөө эригдэнэ. Нютагай ажаүйлэдбэриин Наркомадай талаар хэгдэжэ байһан капитальна хүдэлмэриин тон унжагай нобшо байһаниие тэмдэглэнгүй гаража болохогүй. Үшөө 1943 ондо эхилһэн валяльно-войлочно фабрикын барилга мүнөө болтор унжагайржа ябана. Энэ жэлдэ үгтэһэн 352 мянган түхэригые фабрикын хэрэглээгүй байһан ябадалай түлөө эгээн түрүүн Нютагай ажаүйлэдбэриин Наркомат зэмэтэй байна. Юундэб гэхэдэ, энэ барилгые тон һулаар шалгажа ба хүтэлбэрилжэ байха юм.

1945 оной арадай ажахын түсэбөөр абтаһан капитальна бүхы хүдэлмэриие дүүргэхэ ябадал хадаа нютагай барилгын материалнуудые улам ехээр гаргахые эринэ. Гэхэтэй хамта барилгын модо материалнуудай управлениин предприятинууд өөрынгөө хүдэлмэриие даншье хашанаар, этигэлгүйгөөр дэлгэрүүлжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ гаргаша хэхэ тухай тогтожо хэлэхэ зуураа, нёдондо жэлдэ штатна-сметнэ заршамые хазагайруулһан баримтанууд тухай элидхэлшэ хэлэбэ. Ажалшадай депутадуудай аймагуудай ба городуудай соведүүдэй, Наркомадууд болон управлениинүүдэй, предприятинууд ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа гүрэнэй мүнгэн зөөриие ашатай туһатайгаар ба гамтай зүбөөр гаргашалхын хойноһоо, мүн тэрэшэлэн штатна-сметнэ заршамые сахихын хойноһоо нарин шанга хяналта хэжэ байха зэргэтэй.

Саашань нүхэр Винтовкин хадаа бюджедэй орошо олзо тухай тогтожо хэлэнэ.

—Манай арадай ажахын эрилтэнүүд гүрэнэй предприятинууд ба организацинуудай олзо орошоор, мүн тэрэшэлэн уялгата ёһоной ба һайн дуранай түлбэринүүдэй талаар арад зонһоо ороһон мүнгэн зөөреэр хангагдадаг байна,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Налогой эрьелтэһээ ороһон 42 миллион 256 мянган түхэриг ба гүрэнэй предприятинууд ба организацинуудай олзоһоо ороһон 12 миллион 946 мянга 200 түхэриг мүнгэн хадаа орошын гол булагынь болоно гээшэ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые бүтээн гаргадаг ажаүйлэдбэриин хэдэ-хэдэн предприятинуудай амжалтатай һайн хүдэлмэри хадаа эд бараанай эрьелтэ ехэ болгохо найдамтай условинуудые бии болгоно. Харин тиихэдэ нэмэлтэ олзо олохо ябадал хангагдаха байна. Тиибэ ябашье орошын талаар бюджедые дүүргэхэ ябадал хадаа эршэтэй шанга ехэ хүдэлмэри хэхыемнай биднһээ эринэ гээшэ. Мүнөө кооперативна системын талаар бодото дээрээ бии байһан накоплени хадаа арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһан даалгабаринуудһаа гээгдэжэ ябана. Кооперациин талаар олзын налогһоо орошо хэхэ түсэбэй дүүргэлтэ хадаа таһалдахын туйлда хүргэгдөөд байна. Ажаүйлэдбэриин предприятинууд худалдаа-наймаанда орохо эд бараа гаргахэ ябадалаа ехэ болгожо, дайн сэрэгэй урда тээхидэ адли шанартай ба олон янзын болгохо гээшэ зайлашагүй шухала. Үйлэдбэриин экономикые һайжаруулха, технологическа процессые нарижуулха, продукциие ехэ ехээр ба үргэнөөр үйлэдбэрилэн гаргаха ябадалда шалжэн орохо, ажалай бүтээсые улам саашадань дээшэлүүлхэ ба тэрэнэй өөрынь үные доошонь болгохын тулада эрид шанга хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй.

Хэдэ хэдэн ажахын хүдэлмэрилэгшэд продукциин өөрынь үные доошонь болгохо болон предприяти ба организацинуудай финансова байдал тухай асуудалнуудаар һанахадаа нэгэ, һаад болохо дээрэнь һонирходог ябадалдань эсэс табиха саг тулаа. Ээзгүй байха, түүхэй эд болон материалнуудые зүбөөр гаргашалха ябадалай, продукциин шанар ба бүрин бүтэн байһанай хойноһоо хяналта хэхэгүй ябадал хадаа тэдэнэй үнэ сэнгыень дээшэлүүлжэ, бюджедтэ тон ехэ гарза гай ушаруулна гээшые мартажа болохогүй. Нёдондо жэлдэ эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин Наркомадай предприятинууд накоплени хэхэ түсэбөө миил 87.1 процент дүүргэһэн юм. Нютагай ажаүйлэдбэриин Наркомадай олохон предприятинуудшье бюджедтэ оруулга хэхэ түсэбөө дүүргээгүй лэн. Бурмонголлесзаг трест бюджедэй урдахи уялгануудаа дүүргэнгүй байжа, 658 мянган түхэриг дутуу үгэһэн юм.

БМАССР-эй Верховно Соведэй VII сесси дээрэ коммунальна ажахын Наркомадай хүдэлмэри эрид хатуу шүүмжэлэгдэ ороһон бэлэй. Гэбэшье коммунальна ажахынхид 1944 онине хангалтагүй үрэ дүнтэйгөөр дүүргэжэ, олзоһоо орохо 900 мянган түхэриг дутуу үгэһэн байна.

Үйлэдбэринггөө түсэбүүдые гансахан тоо хэмжээнэй талаар дүүргэхэ ябадал бэшэ, мүн бүхы предприятинуудай һаадгүй ба эмхитэй хүдэлмэрилхэ, бюджедэй талаар гүрэнтэеэ сүм тоосохо ябадалые Наркомадуудай, управленинүүд ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эрихэ ёһотой ба уялгатайшье байнабди.

Арад зоной һайн дуранай ба уялгата ёһын түлбэринүүдһээ орохо мүнгэн хадаа бага бэшэ нэмэлтэ боложо үгэхэ байна. Налогой орошын ба бусад түлбэринүүдэй жэлэй түсэб хадаа заатагүй дүүргэгдэхэ байһаниинь мэдээжэ.

—Нүхэд депутадууд, 1945 оной бюджедые олзо орошын ба мүн баһа гаргашын талаар сүм дүүргэхэ ябадал хадаа республикын финансова организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ харюусалгатай зорилгонуудые табина. Тэдэнэй үүргэ хадаа һомологдоһон мүнгэн зөөринүүдые ашатай туһатайгаар, зүбөөр ба зорилгохударынь сэхэ хэрэглэхэ ябадалай хойноһоо хаража байха ба туһалжа байха ябадал болоно. Финансова организацинуудай хяналтын ба ревизионно хүдэлмэри хадаа нилээд үргэдхэгдэжэ, гансахан үрилтэ хэһэн ба хулгай хэһэн ябадалые элирүүлхэ тэды бэшэ, мүн баһа тэдэ бүгэдые уридшалан зайсуулхын тулада шэглүүлэгдэхэ ёһотой.

Дүүргэхэ дээрээ нүхэр Винтовкин болбол аймачна ба городской бюджет тухай хэлэбэ. Тэдэнэй юрэнхы хэмжээнь орошынгоо талаар 89 миллион 9?? мянга түхэриг ба гаргашынгаа талаар 89 миллион 693 мянга 500 түхэриг боложо 20,1 процентын ургалта үгэнэ.

Аймачна ба городской бюджедүүдэй иимэ ургалта хадаа бюджедэй ёһоор хараалагдаһан орошонуудые саг соонь ба хүсэд дүүрэнээр оруулхын хойноһоо, мүн тэрэшэлэн хараалагдаһан гаргашануудые, илангаяа социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудай талаар таһалгаряагүй финансировалжа байха ябадалай хойноһоо нютагай соведүүдэй харюусалгыень улам бүри дээшэлүүлнэ.

—Республиканска, мүн баһа нютагай бюджедүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хадаа республикын арадай ажахын ба культурна бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ юрэнхы хэрэгтэ ехэхэн аша туһа боложо үгэхэ байна. Гүрэнэй бюджет сүм дүүргэгдэхэ байһаниинь лабтай. Ленин—Сталинай партиин агууехэ хэрэгтэ манай бурят-монгол арадай хизаарлашагүй үнэн сэхэ байһан ябадал энээнэй баримтань боложо үгэнэ.

* * *

Һүүлээрнь БМАССР-эй Верховно Соведэй Бюджетнэ Комиссиин түрүүлэгшэ депутат **В. Н. Ильков** нэмэлтэ элидхэл хэжэ, нэгэ хэдэн заһабаринуудые оруулба. Тиигээд депутат В. Н. Ильков хадаа эдэ бүгэдые хараадаа абажа, орошын талаар 129 миллион 112 мянга 900 түхэригэй ба гаргашын талаар 129 миллион 112 мянга 900 түхэригэй хэмжээтэйгээр республикын гүрэнэй 1945 оной бюджедые баталха тухай бюджетнэ комиссиин үмэнэһөө Верховно Соведые гуйба.

Дутуунуудаа усадхажа, түрүү зэргэдэ гараба

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой членүүд үбһэхуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ гээгдэжэ ябаһан дээрэһээ ехэхэн дутуунуудтай байгаа һэн. Тиин, тус колхозойхид тохёолдоһон дутуунуудаа дары сагаа усадхажа, мүнөө болоходо түрүү зэргэдэ гараад байха юм.

Июлиин 30-ай дүүрэн бэшэ мэдээгээр эндэхид 550 гаран гектар сабшажа, һайн шанартай үбһэ хуряажа абаа.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ колхознигуудай жаяг заршам ба ажалай бүтээсэ нилээдгүй дээшэлжэ, байгуулагдаһан график үлүүлэн дүүргэгдэдэг болоо. Эндэ үдэр бүри 50 гектар сабшагдаха байһан аад, һаядаа 52—55 гектар сабшагдадаг болоһон байха юм.

Түрүү колхознигууд үдэр ерэхэ бүри олошоржо үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйланад. Сенокосилкын машинист Даши-Цырен Доржиев гэгшэ 5 гектарай орондо саг үргэлжэ 8—9 га хүртэр сабшана. Тэрэшэлэн энэ нүхэртэй мүрысэһэн машинистнууд Гынима Намжилова, Цыретор Гармаев гэгшэд тус-тустаа үдэр бүри 7-һоо 8 гектар хүртэр эрхим шанартайгаар сабшадаг болонхой.

Эндэхид имагтал үбһэхуряалгые эмхитэйгээр ябуулна бэшэ, харин силос дараха, набшаһата тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдые шууд түргэн үнгэргэжэ байна.

З. ЛУБСАНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б. М. Үнэнэй» августын 3-най номерто).

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

11. МУШАКОВА Арина Андреевнае—Прибайкальска аймагай, Исток тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

12. РОДИОНОВА Анастасия Михайловнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. СПИРИНА Анна Николаевнае—Прибайкальска аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

14. СУМКИНА Васса Григорьевнае—Прибайкальска аймагай, хэлхеэ-холбооной Турунтаевска конторын хүдэлмэришэн.

15. САНГИТОВА Пымжидые—Хоринн аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

16. СЕРПИОНОВА Акулина Григорьевнае—Хоринн аймагай, «Победа» колхозой колхозница.

17. ТОМСКАЯ Екатерина Егоровнае—Прибайкальска аймагай, Исток тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

18. ШНИТОВА Антонида Михайловнае—Прибайкальска аймагай, Турунтаевска сельпогой хүдэлмэришэн.

19. ЮДИНА Фекла Петровнае—Прибайкальска аймагай, «Победа» гэжэ промкомбинадай хүдэлмэришэн.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АРТЕМЬЕВА Анна Дармидоновнае—Прибайкальска аймагай, «Рыбтрестын» хүдэлмэришэн.

2. БАЛАГАНСКАЯ Анна Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. БРЕЗГИНА Екатерина Евдокимовнае—Прибайкальска аймагай, Ильинка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. ВОЕКОВА Александра Андреяновнае—Прибайкальска аймагай, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

5. ГОРНОВСКАЯ Глафира Васильевнае—Прибайкальска аймагай, Мостовка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

6. КУСТОВА Надежда Афанасьевнае—Прибайкальска аймагай, түбсанаториин хүдэлмэришэн.

7. ПЕТРОВА Мария Григорьевнае—Хоринн аймагай, «Гигант» колхозой колхозница.

8. ПАТРУШЕВА Мария Тимофеевнае—Прибайкальска аймагай, «Красная Заря» колхозой колхозница.

9. ПЕТРОВА Анна Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

10. ПОПОВА Елизавета Савельевнае—Прибайкальска аймагай, Татаурово станциин гэрэй эзэн эхэнэр.

11. РОДИОНОВА Клавдия Лаврентьевнае—Прибайкальска аймагай, Острог тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

12. РОДИОНОВА Александра Филипповнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ШЕРГИНА Мария Васильевнае—Прибайкальска аймагай, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

14. ЮДИНА Вера Ануфриевнае—Прибайкальска аймагай, Ильинка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной июниин 25.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ПОДОБАШИНА Ольга Херсантьевнае—Хоринн аймагай, «Красный партизан» колхозой колхозница.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БУРЛАКОВА Александра Васильевнае—Улан-Удэ городой, Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.

2. ВИКУЛИНА Татьяна Осиповнае—Закаменай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. ДИАНОВА Ирина Сергеевнае—Яруунын аймагай, Мясосовхозой хүдэлмэришэн.

4. МИНЕЕВА Мария Артемьевнае—Яруунын аймагай, Укыр тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. ТРОФИМОВА Федора Евдокимовнае—Яруунын аймагай, «Коминтерн» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БУТИНА Елизавета Феоктисовнае—Закаменай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. БЫКОВА Екатерина Назаровнае—Яруунын аймагай, Мясосовхозой хүдэлмэришэн.

3. ВИКУЛИНА Елизавета Васильевнае—Закаменай аймагай, Цакир тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. ГЛЕБОВА Анастасия Гурьяновнае—Закаменай аймагай, Романовка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. ДАРМАЕВА Жибзен Дармаевнае—Закаменай аймагай, «Улан-Малчин» колхозой колхозница.

6. ДЫЛГЫРОВА Дари Дылгыровнае—Яруунын аймагай, «Коминтерн» колхозой колхозница.

7. ЕМЕЛЬЯНОВА Аграфена Кондратьевнае—Яруунын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. ЕРЕМЕЕВА Александра Александровнае—Яруунын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. КИРИЛЛОВА Анастасия Леонтьевнае—Улан-Удэ городой, Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.

10. ЛАРИОНОВА Анисья Демидовнае—Яруунын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. МИНЕЕВА Ольга Осиповнае—Яруунын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

12. МИНГАЛЕЕВА Фетимые—Закаменай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ТОКТОХОЕВА Цырема Toктохоевнае—Яруунын аймагай, Баруун Ульдирга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

14. ФАХРУТДИНОВА Маклуфа Заббаровнае—Яруунын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

15. ХАКИМОВА Сауда Зиган Шайховнае—Яруунын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

16. ЭПОВА Евдокия Васильевнае—Яруунын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АХУНОВА Сайфые—Хоринн аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. БАЙБОРОДИНА Мария Яковлевнае—Яруунын аймагай, ветеринарна больницын хүдэлмэришэн.

3. ГАРМАЕВА Ханда Гармаевнае—Яруунын аймагай, Гунда тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. ЖИТИХИНА Елена Ильиничнае—Яруунын аймагай, Сосновс-Озёрск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. ЖАРКОВА Анна Федоровнае—Закаменай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

6. ИВАНОВА Евдокия Прокопьевнае—Яруунын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

7. КРАВЦОВА Елена Кирилловнае—Улан-Удэ городой, Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр.

8. КОЧЕТУЛИНА Зиновья Иннокентьевнае—Закаменай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Ургаса хуряалгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ

Ургаса хуряалгада һайнаар бэлэдхэһэн колхозууд таряагаа эрхим болзорнуудта гээлтагүйгөөр хуряажа абадаг байна. Гэбэшье, Байкало-Кударын аймагай зарим колхозууд таряахуряалгада бэлэдхэлые мүнөө хүртэр унжагайруулһаар. «Путь Сталина» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кузнецов) таряахуряалгада бэлэдхэлые бүри ехээр хойшонь татажа байна. Аяар мүнөө хүртэр 3 жатка ба морин молотилка заһабарилагдаадүй. Таряахуряалга ба гүрэндэ тушаалгын түсэбшье табигдаагүй байха юм.

Таряахуряалгада бэлэдхэлые унжагайруулжа байһан нимэ баримтые Кударын сельсоведэй түрүүлэгшэ Тихих гэгшэ мүнөө хүртэр һанаа амараар тэсэжэ байхань жэгшүүритэй ба гайхалтай байна. Тус сельсовет колхозуудай таряахуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бодото хүтэлбэри үгэдэггүй, тэдэнэрые шамдуулдаггүй юм. Дээрэ дурсагдагша «Путь Сталина» колхоз таря зөөхэ оройдоо 20 мэшээг ба 6 хайрсагтай байна. Теэд, сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Тихих гэгшэ энэ амһартанууд таряа зөөлгые хангахагэжэ найдаад, колхозой правлениһээ ямаршье эрилтэ хэнэгүй.

Таряахуряалгын бэлэдхэлдэ ямаршье хүтэлбэри үзүүлхэгүйһээ гадна, колхозуудай дутуунуудые усадхуулхын орондо харша ёһо баримталһан Кударын сельсоведэй түрүүлэгшэ Тихих гэгшэ өөрынгөө алдууе мэдэрхэ сагынь тулаа.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргэбэ

ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абтаба). Куйтунска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 400 гектарһаа дээшэ сабшажа, түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбэ. Сабшалга хуряалга хоёрой дунда забһар гаргангүй бүхы үбһэеэ һурилжэ абаа.

Мүнөө үедэ загуун болон тарилгын газарай захануудай ногоо хуряажа абахын тулада 4 сенокосилка гарганхай. Мүн гар хажууршад хада уулын соорхой, шугы бургааһанай оёорһоо бухалшалжа байха юм.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ 16 хүнһөө бүридэһэн тусхай бригада ябана. Эдэнэр 600 гаран центнерһээ дээшэ набшаһата тэжээл бэлэдхээ. Тэрэшэлэн силос амжалтатайгаар даража байна. Энэ хүдэлмэридэ гол түлэб малшад ябана.

Тус колхозойхид үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргэһээрээ һанаагаа амаржангүй элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө эршэтэйгээр оролсобо. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой правлени тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ 150 хүниие нэмэжэ табяа.

Кагановичын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд һаяар сабшалгаа дүүргэхээр хараална. Эдэ колхозуудай үбһэшэд социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын зорилгоор, ажалдаа үглөөгүүр эртэ гараад, үдэшэнь орой ородог юм. Иволгын аймагай «Авангард» гэжэ хүдөө ажалай артелиин членүүдэй уряалаар бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үбһэхуряалгые түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхэбди гэһэн уялгануудаа эдэ колхозуудай үбһэшэд амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 500 гектар сабшажа ехэнхиинь һурилһэн байха юм. Эндэхид үбһэнэй бүхы хүдэлмэринүүдые таряахуряалга хүртэр заатагүй дүүргэхэ зорилго урдаа табяад үндэр бүтээсэ ба эрхим шанарай түлөө үдэр һүнигүй тэмсэнэд.

Тарбагатайн түрүү колхозууд адуу малаа атар тарган ба садхалан үбэлжүүлхын түлөө үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие урда жэлнүүдэйхиһээ илангаяа һайнаар үнгэргэжэ байна.

Ф. ВОРОНЦОВ.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03 писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00414. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500,